

**PROBLEMATIKA JAVNIH NABAVKI U KRIZNIM SITUACIJAMA –
STUDIJA SLUČAJA**

PUBLIC PROCUREMENT ISSUES IN CRISIS - A CASE STUDY

Stručni članak

Dr. sci. Tarik Rahić*

Prof. dr. Nedžad Korajlić*

Doc. dr. Fuad Purišević*

Pred. VŠ Mirzo Selimić*

Sažetak

Krizne situacije u javnim nabavkama postaju sve učestalije imajući u vidu sigurnosne prijetnje, klimatske promjene, kao i druge slične izazove. Krize danas pogađaju razne subjekte i institucije, među kojima i ugovorne organe u javnim nabavkama. Važnost kriznog odlučivanja i učenje iz grešaka načinjenih u toku kriznih situacija postaje imperativ i u savremenom sistemu javnih nabavki. U radu se tretira specifična problematika javnih nabavki u kriznim situacijama kroz prizmu studije slučaja nabavke radova sanacije opreme toplotnih podstanica određenog ugovornog organa iz Bosne i Hercegovine koja je nastala kao posljedica elementarne nepogode - poplave iz 2014. godine.

Ključne riječi: javne nabavke, krizne situacije, kriza, elementarne nepogode

Abstract

Crises in public procurement are becoming more frequent bearing in mind the security threats, climate change, and other similar challenges. Crisis is currently affecting the various entities and institutions, including the contracting authorities in public procurement. The importance of crisis decision-making and learning from the mistakes made during the

---

* BH Telecom d.d. Sarajevo, e-mail: tarik.rahic@gmail.com

* Fakultet za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije, Univerzitet u Sarajevu, e-mail: dean@fkn.unsa.ba

* Fakultet za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije, Univerzitet u Sarajevu, e-mail: fpurisevic@fkn.unsa.ba

* Visoka škola „CEPS – Centar za poslovne studije“ Kiseljak, e-mail: mirzo.s@hotmail.com

crisis situation becomes imperative in the modern public procurement system. This paper treats the specific problems of public procurement procedures in crisis situations through the lens of case studies, procurement of works of rehabilitation equipment substations certain contracting authority from Bosnia and Herzegovina, which arose as a result of natural disasters - floods of 2014.

Key words: public procurement, crisis situation, crisis, natural disasters.

1. UVOD

Specifičnu vrstu nabavki predstavljaju javne nabavke. Konstrukt „javne nabavke“ leksički je sastavljen od dvije riječi, odnosno pojma, i to: „javne“ i „nabavke“. Riječ „nabavke“ se koristi u pravnom prometu za označavanje određenog tipa komercijalnih transakcija između onoga koji nabavlja i onoga koji dobavlja (Pravni leksikon, 2007). S druge strane, pojam „javne“ asocira na nešto što je transparentno, otvoreno, vidljivo, a u suštini se vezuje za izvor sredstava kojim se ove nabavke finansiraju, tj. javnih, odnosno sredstava poreskih obveznika. Najjednostavnije rečeno, javna nabavka, pojmovno, podrazumijeva skup radnji i aktivnosti koje vrši naručilac, kao obveznik primjene propisa o javnim nabavkama, u cilju pribavljanja odgovarajućih roba, izvršenja usluga ili izvođenja radova, a za tu svrhu izdvaja određena i osigurana sredstva, koja imaju karakter javnih ili budžetskih sredstava (Bovis, 2016).

Pravni okvir sistema javnih nabavki u Bosni i Hercegovini uređen je Zakonom o javnim nabavkama, koji je objavljen u “Službenom glasniku BiH”, broj: 39. od 19.05.2014. godine.

Za potrebe rješavanja kriznih situacija u javnim nabavkama predviđena je posebna vrsta postupka. Radi se o pregovaračkom postupku bez objave obavještenja iz razloga krajnje hitnosti koja može biti prouzrokovana različitim vanrednim i sigurnosno osjetljivim situacijama, odnosno prirodnim nesrećama

Općenito posmatrano, riječ kriza se često koristi u svakodnevnom govoru, u opisivanju lične situacije, ali češće u opisivanju stanja sa potencijalnim negativnim posljedicama u kome se društvo, pojedine organizacije ili sistemi u okviru njega nalaze. Uprkos učestale primjene ne postoji jednoznačna definicija termina krize već brojne, često i kontradiktorne interpretacije (Kešetović et al., 2013).

Kao potpuni sinonimi za pojam krize, naročito u engleskom jeziku, koriste se termini: nesreća, događaj koji nije bio predvidiv, akcident,

vanredno stanje, katastrofa i vanredna, odnosno hitna situacija (Kešetović et al., 2017). Krize su situacije koje se događaju iznenada, bez najave. Reakcije su različite, od čega zavisi i rješenje. Krizne situacije jedan su ili više uzastopnih nesvakidašnjih događaja koji negativno utiču na integritet neke organizacije i njenih radnika, koji se svakako očituju kroz raspoloženje i efikasnost istih, a efekti uticaja krize održavaju se na općenito stanje u društvu (Legčević i Taučer, 2014).

Definicija kriznih situacija se preuzima iz medicinske terminologije. Tako, krizne situacije se interpretiraju kao događaji koji remete psihološki ekvilibrij ličnosti, koji zavisi od socijalnih, psiholoških, ali i bioloških faktora svakog čovjeka (Modly et al., 2008). Može se reći da su krize poput požara. Počinju tiho, u nekom ćošku. Osjetite li miris dima i na vrijeme uočite vatru spriječiti ćete krizu širih razmjera. Ako ništa ne poduzmete, problemi koji su tinjali mogu se razbuktati u požar (Luecke, 2005).

U javnim nabavkama u Bosni i Hercegovini krizne situacije se manifestuju kada se izuzetno, zbog dokazivih razloga krajnje hitnosti, prouzrokovane događajima nepredvidivim za ugovorni organ, ne mogu ispoštovati Zakonom o javnim nabavkama utvrđeni minimalni rokovi za otvoreni, ograničeni ili pregovarački postupak s objavom obavještenja. Okolnosti kojima se opravdava izuzetna hitnost postupka ni u kom slučaju ne smiju se dovesti u vezu s ugovornim organom, kao što to određuje član 21. tačka d) Zakona o javnim nabavkama.

2. PREGOVARAČKI POSTUPAK BEZ OBJAVE OBAVJEŠTENJA IZ RAZLOGA KRAJNJE HITNOSTI

Pregovarački postupak bez objave obavještenja o nabavci je postupak koji, zbog nepostojanja obaveze ugovornog organa da objavi obavještenje o nabavci, karakteriše ili potpuno odsustvo konkurencije ili je konkurencija minimalna. Smisao postojanja jedne procedure koja se kosi s načelom osiguranja konkurencije jeste da postoje situacije kada je, sa aspekta principa efikasnosti, opravdano direktno zaključiti ugovor s određenim ponuđačem (Rahić et al., 2016).

Međutim, iako nije u obavezi da objavljuje obavještenje o nabavci, ugovorni organ je, u skladu sa članom 28. stav (4) Zakona o javnim nabavkama, dužan da na svojoj internetskoj stranici objavi informaciju o pregovaračkom postupku bez objave obavještenja o nabavci koji namjerava provoditi na način da će tendersku dokumentaciju učiniti dostupnom za sve zainteresirane kandidate/ponuđače. Takođe, i pored toga što nisu u obavezi da objavljuju obavještenje o nabavci, ugovorni organi su, ipak, dužni da postupaju u skladu sa principom osigurnja konkurencije, te da barem pokušaju da osiguraju efektivnu konkurenciju prosljeđivanjem poziva za

podnošenje ponuda na adrese više potencijalnih ponuđača, osim u slučajevima kada Zakon o javnim nabavkama izričito daje mogućnost pregovaranja s jednim ponuđačem. Tako, npr. u slučaju nabavke dodatnih radova, Zakon o javnim nabavkama daje mogućnost zaključenja ugovora s prvobitnim izvođačem radova. Međutim, u slučaju „hitne nabavke“, tj. izuzetne nabavke zbog dokazivih razloga krajnje hitnosti, ugovorni organ bi trebao da na adrese više potencijalnih ponuđača pošalje pozive za podnošenje ponuda, imajući u vidu da zakonska norma ne vezuje isporuku robe, izvršenje usluga ili izvođenje radova za određenog potencijalnog ponuđača.

Pojam potencijalnog ponuđača ovdje treba posmatrati u smislu lica koje je sposobno da realizuje nabavku. To znači da se pokušajem osiguranja konkurencije neće smatrati slanje poziva za podnošenje ponuda licima za koja je izvjesno da nisu u mogućnosti da realizuju predmet nabavke jer se, primjera radi, uopće ne bave djelatnošću koja je predmet nabavke (Rahić et al., 2016a).

Treba naglasiti da Zakon o javnim nabavkama ne regulira detaljno proceduru pregovaranja i tu ugovorni organi imaju slobodu propisivanja svojih pravila dokle god se kreću u okvirima osnovnih principa zakona. U tom smislu je, prije svega, važno da se propisanom procedurom pregovaranja ne narušava princip jednakog tretmana ponuđača, odnosno ugovorni organi su dužni da osiguraju jednak tretman ponuđača tokom pregovora.

Pregovarački postupak bez objave obavještenja o nabavci se, u praksi, provodi u nekoliko faza i to:

- Prva faza - Faza pretkvalifikacije/faza provjere kvalifikacije kandidata;
- Druga faza - Faza dostave početnih ponuda i pregovaranja o tehničkim, ekonomskim, pravnim i drugim aspektima ugovora sa kvalificiranim/izabranim kandidatima;
- Treća faza - Faza pozivanja na dostavu konačne ponude.

Uslovi za primjenu pregovaračkog postupka bez objave obavještenja iz razloga krajnje hitnosti su određeni u članu 21. tačka d) Zakona o javnim nabavkama. U ovom slučaju ugovorni organi mogu da provedu pregovarački postupak bez objave obavještenja, kada su ispunjeni sljedeći uslovi, tj. kada se izuzetno:

- zbog dokazivih razloga krajnje hitnosti, prouzrokovane događajima nepredvidivim za ugovorni organ,
- ne mogu ispoštovati Zakonom o javnim nabavkama utvrđeni minimalni rokovi za otvoreni, ograničeni ili pregovarački postupak s objavom obavještenja,

- okolnosti kojima se opravdava izuzetna hitnost postupka ni u kom slučaju ne smiju se dovesti u vezu s ugovornim organom.

U predmetnom slučaju osnov primjene je hitnost nabavke, i to ne bilo kakva hitnost već krajnja hitnost, zbog koje nije moguće postupiti u rokovima predviđenim za otvoreni, ograničeni ili pregovarački postupak s objavom obavještenja. Ta hitnost ne smije biti prouzrokovana od strane ugovornog organa, nego ona mora biti posljedica vanrednih i nepredvidivih okolnosti, okolnosti čije nastupanje ugovorni organ nije prouzrokovao i čije nastupanje ugovorni organ ne može da spriječi (Rahić et al., 2016b). Kao primjer takve nabavke se može navesti situacija u kojoj ugovorni organ ima potrebu za nabavkom radova na obnovi vodovodne i kanalizacione mreže, gdje je došlo do izlivanja kanalizacije iz šahta koji se nalazi u prostoru ugovornog organa. Naime, nakon izlivanja, stanje instalacija ugrožava sanitarnu sigurnost prostorija koje koriste zaposlenici ugovornog organa, kao i druga lica koja borave u prostorijama tokom obavljanja djelatnosti ugovornog organa. Izlivanje kanalizacije je napravilo veliku štetu na podovima i zidovima i sve prostorije u kojima je došlo do izlivanja praktično učinilo neupotrebljivim.

Isto tako ne može se raditi ni u etažama koje su povezane, budući da se preko kanalizacionih cijevi sve sliva u povezane prostorije. Trenutna situacija je takva da ugrožava rad zaposlenih i obavljanje djelatnosti ugovornog organa. Zbog svega navedenog potrebno je krajnje hitno sanirati kanalizaciju unutar objekta ugovornog organa u cilju zaštite zaposlenika ugovornog organa i drugih lica.

3. STUDIJA SLUČAJA NABAVKE RADOVA SANACIJE OPREME TOPLOTNIH PODSTANICA

U ovom dijelu će biti prezentirana studija slučaja nabavke radova sanacije opreme toplotnih podstanica putem pregovaračkog postupka bez objave obavještenja od strane određenog ugovornog organa iz Bosne i Hercegovine koja je nastala kao posljedica elementarne nepogode - poplave iz 2014. godine.

3.1. Dokumentaciona osnova

Dokumentacionu osnovu, koja je uzeta u obzir kod predmetnog slučaja, a u vezi sa navedenim pregovaračkim postupkom, čine priprema dokumentacija i dokumentacija koja se odnosi na sam pregovarački postupak. U tom smislu, pripremu dokumentaciju čine:

- Zaključak Skupštine grada kojim se usvaja Informacija o stanju u ugovornom organu nakon poplave od 15.05.2014. godine;
- Zaključak Skupštine grada kojim se zadužuje Uprava ugovornog organa da, u najkraćem roku, u skladu sa članom 11., tada važećeg, Zakona o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine («Službeni glasnik BiH», br. 49/04, 19/05, 52/05, 8/06, 24/06, 70/06, 12/09, 60/10, 87/13), provede pregovarački postupak o nabavci radi sanacije oštećenih dijelova proizvodnog pogona i distributivne mreže kako bi se do početka grijne sezone pogon stavio u funkciju i omogućio blagovremeni početak grijne sezone;
- Odluka Nadzornog odbora ugovornog organa o usvajanju Programa sanacije štete od poplave;
- Odluka Nadzornog odbora ugovornog organa o usvajanju Rebalansa Plana javnih nabavki;
- Rebalans Plana javnih nabavki ugovornog organa i
- Program sanacije štete od poplave u ugovornom organu.

Nadalje, dokumentaciju koja se odnosi na sam pregovarački postupak čine:

- Odgovarajući zaključci Skupštine grada;
- Odluka o pokretanju pregovaračkog postupka za nabavku radova;
- Tenderska dokumentacija – javna nabavka radova – mašinski i elektro radovi sanacije opreme u toplotnoj podstanici;
- Poziv na pregovarački postupak bez objave obavještenja za nabavku radova upućen ponuđaču 1;
- Poziv na pregovarački postupak bez objave obavještenja za nabavku radova upućen ponuđaču 2;
- Poziv na pregovarački postupak bez objave obavještenja za nabavku radova upućen ponuđaču 3;
- Kvalifikaciona dokumentacija za ponuđača 1;
- Kvalifikaciona dokumentacija za ponuđača 2;
- Kvalifikaciona dokumentacija za ponuđača 3;
- Zapisnik Komisije za otvaranje i prihvatanje ponuda;
- Zapisnik sa pregovaranja sa ponuđačem 1;
- Zapisnik sa pregovaranja sa ponuđačem 2;
- Zapisnik sa pregovaranja sa ponuđačem 3;
- Poziv za dostavu konačne ponude upućen ponuđaču 1;
- Poziv za dostavu konačne ponude upućen ponuđaču 2;
- Poziv za dostavu konačne ponude upućen ponuđaču 3;
- Odluka o izboru najpovoljnijeg ponuđača javne nabavke radova i

- Ugovor o javnoj nabavci radova zaključen između ugovornog organa i izabranog ponuđača dana 01.10.2014. godine

3.2. *Normativni okvir*

Normativni okvir, u pogledu predmetne problematike, čine, posebno, ali bez ograničavanja, sljedeći, tada važeći, propisi:

- Zakon o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine (“Službeni glasnik BiH”, br. 49/04, 19/05, 52/05, 8/06, 24/06, 70/06, 12/09, 60/10, 87/13, 47/14) i
- Uputstvo o primjeni Zakona o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine (“Službeni glasnik BiH“, br. 03/05 i 24/09).

Relevantne odredbe Zakona o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine navode se, kako slijedi:

- Član 2. stav (1) sadrži definiciju ubrzanog/hitnog ograničenog postupka na način da određuje da "hitni postupak" podrazumijeva poseban oblik hitnog ograničenog postupka koji može biti primijenjen kada poštivanje propisanih rokova nije moguće zbog hitnosti, prijetnje ugrožavanja okoliša ili više sile.
- Član 2. stav (7) sadrži definiciju pregovaračkog postupka na način da određuje da "pregovarački postupak" podrazumijeva postupak u kojem ugovorni organ pregovara o uslovima ugovora s jednim ili više pozvanih dobavljača. Ovaj postupak može se provoditi sa ili bez prethodnog objavljivanja obavještenja o nabavci, isključivo prema uslovima utvrđenim u ovom zakonu.
- Član 7. stav (1) određuje da za provođenje postupaka javne nabavke, u skladu sa Poglavljem II. ovog zakona, ugovorni organ obavezan je imenovati Komisiju za nabavke.
- Član 11. stav (4) tačka a) podtačka 4) definira i određuje izuzetnu mogućnost dodjele ugovora, odnosno provođenja javne nabavke radova, roba ili usluga, putem pregovaračkog postupka bez objavljivanja obavještenja o nabavci, u slučaju kada se izuzetno, zbog dokazivih razloga krajnje hitnosti, prouzrokovane događajima nepredvidivim za dati ugovorni organ, ne mogu ispoštovati ovim zakonom utvrđeni minimalni rokovi za ubrzani ograničeni postupak. Okolnosti kojima se opravdava izuzetna hitnost postupka ne smiju se ni u kom slučaju moći dovesti u vezu s ugovornim organom.
- Član 21. stav (6) definira minimalne rokove za podnošenje zahtjeva i ponuda na način da, u tački c), određuje da u slučajevima kada su ispunjeni uslovi za primjenu ubrzanog ograničenog postupka,

ugovorni organ ima pravo utvrditi rok za prijem zahtjeva koji nije kraći od osam dana i rok za prijem ponuda koji nije kraći od pet dana.

- Član 30. stav (2) tačka a) definira vođenje pregovaračkog postupka na način da određuje da kada primjenjuje pregovarački postupak bez objave obavještenja o nabavci, ugovorni organ dužan je u slučaju da je na pregovore pozvano više od jednog kandidata, verificirati da li su kvalifikacije kandidata u skladu s kriterijima navedenim u pozivu, pregovarati tehničke, ekonomske, pravne i druge aspekte ugovora i, na osnovu rezultata održanih pregovora, pozvati učesnike da podnesu svoje konačne ponude i među njima odrediti uspješnog ponuđača u skladu s kriterijima za dodjelu prema članu 34. ovog zakona.
- Član 31. određuje zahtjeve u pogledu pregovaračkog postupka sa ili bez objavljivanja obavještenja o javnoj nabavci i to:

Tokom pregovaračkog postupka, ugovorni organ pridržava se sljedećih zahtjeva:

- a) pregovori se vode sa svakim kandidatom odvojeno;
- b) nijedna informacija dobijena od kandidata, a također ni informacije o rješenjima koja su predložili kandidati ne mogu se otkriti trećim licima bez prethodne saglasnosti tog kandidata;
- c) svim kandidatima / ponuđačima postaviti će se isti zahtjevi i pružit će im se iste informacije; mora biti osigurana jednakost tretmana prema svim kandidatima / ponuđačima;
- d) zapisnici i izvještaji o postupku pregovora sačinjavaju se u skladu s odredbama člana 41. ovog zakona.

Član 38. stav (1) definira obavješćavanje kandidata i ponuđača o rezultatima na način da određuje da ugovorni organ će istovremeno, a najkasnije u roku od sedam dana od donošenja odluke, pismeno obavijestiti kandidate, odnosno ponuđače koji su blagovremeno podnijeli zahtjeve ili ponude o odlukama koje su donesene u pogledu pretkvalifikacije, ocjene ponuda ili obustavljanja postupka.

Član 40. stav (1) definira obavješćenje o dodjeli ugovora na način da određuje da ugovorni organ u skladu s članom 20. ovog zakona objavljuje obavješćenje o dodjeli ugovora na osnovu rezultata postupka dodjele. Takva obavješćenja objavljuju se što je prije moguće, ali ne kasnije od 30 dana po zaključenju ugovora.

Član 41. definira izvještaj o postupku nabavke na način da, u stavu (1), određuje da ugovorni organ priprema izvještaj o svakom postupku dodjele ugovora koji se obavi u skladu s odredbama ovog poglavlja, uključujući i slučajeve kada je zaključen okvirni sporazum, u stav (2), određuje da izvještaj uključuje primjerene informacije zavisno od izabranog postupka

dodjele. Minimum informacija koje izvještaj sadrži utvrđuje se u podzakonskim aktima, i, u stavu (3), određuje da izvještaj se priprema i dostavlja Agenciji za javne nabavke u roku od 15 dana nakon datuma okončanja postupka nabavke. Agencija za javne nabavke utvrđuje pravila i obrasce za dostavu izvještaja.

Relevantne odredbe Uputstva o primjeni Zakona o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine navode se, kako slijedi:

- Član 6. stav (1) tačka b) definiše rad komisije za javne nabavke na način da određuje da komisija, nakon okončanog postupka, daje ugovornom organu preporuku, zajedno s izvještajem o radu i razlozima izdavanja takve preporuke.
- Član 12. stav (1) tačka c) definiše vođenje pregovaračkog postupka sa ili bez objave obavještenja o javnoj nabavci na način da određuje da konačne ponude otvaraju se u skladu s članom 33. Zakona.

3.3. *Ocjena postupka sa opaskama/primjedbama*

U skladu sa uvidom u navedenu dokumentaciju, a imajući u vidu naznačene relevantne odredbe Zakona o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine, odnosno Uputstva o primjeni Zakona o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine, čini se mogućim dati sljedeću ocjenu sa odgovarajućim opaskama/primjedbama sve u vezi sa predmetnim pregovaračkim postupkom i to:

U vezi izloženog čini se uputnim postaviti pitanje vezano za obrazloženje primjene predmetnog pregovaračkog postupka, koji je pokrenut po osnovu člana 11. stav (4) tačka a) podtačka 4) Zakona o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine, a radi sanacije stanja uzrokovanog poplavama. Ovo, posebno, ali bez ograničenja, jer iz dokumentacije nije bilo jasno vidljivo iz kojih razloga ugovorni organ nije mogao, a za potrebe provođenja konkretne nabavke, ispoštovati Zakonom o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine utvrđene minimalne rokove za ubrzani ograničeni postupak.

Naime, u supstratu uslova za mogućnost primjene pregovaračkog postupka po osnovu navedenog člana 11. stav (4) tačka a) podtačka 4) Zakona o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine, jeste, pored dokazivih razloga krajnje hitnosti, i okolnost da ugovorni organ, upravo, zbog tih razloga krajnje hitnosti, prouzrokovane događajima nepredviđenim za dati ugovorni organ, ne može ispoštovati zakonom utvrđene minimalne rokove za ubrzani ograničeni postupak. Ovo tim više što je vidljivo sljedeće:

- da predmetni pregovarački postupak nije pokrenut, vođen i okončan zaključenjem ugovora u toku ili odmah nakon poplava (maj 2014), što je, čini se, opredjeljujući smisao odredbe citiranog člana 11. stav

(4) tačka a) podtačka 4) Zakona o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine, već je pokrenut početkom avgusta mjeseca 2014. godine,

- da su rokovi, u kojima je proveden i okončan isti, praktično na nivou rokova ubrzanog ograničenog postupka iz člana 21. stav (6) tačka c) Zakona o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine,
- da i ubrzani ograničeni postupak, shodno članu 2. stav (1) Zakona o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine, može biti primijenjen kada poštivanje propisanih rokova nije moguće zbog hitnosti, prijetnje ugrožavanja okoliša ili više sile, kao što je i u konkretnom slučaju bilo riječ, s tim da ubrzani ograničeni postupak, u odnosu na pregovarački postupak, je transparentniji obzirom da uključuje javno oglašavanje, odnosno objavljivanje sa odgovarajućim skraćenjima rokova provođenja, u odnosu na redovne postupke (otvoreni ili ograničeni postupak),
- da su u predmetnom pregovaračkom postupku primijenjeni uslovi i dokazivanje iz člana 23. Zakona o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine,
- da je u istom primijenjena, a uzimajući u obzir period koji je protekao između obavještanja ponuđača o rezultatima do dana potpisivanja predmetnog ugovora, i odredba iz člana 39. stav (1) Zakona o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine kojom je određeno da nijedan ugovor ne može se zaključiti u periodu od 15 dana od datuma kada su ponuđači obaviješteni o rezultatu u skladu sa stavom (1) člana 38. ovog zakona. Za hitne slučajeve, u kojima nije moguće primijeniti redovne vremenske rokove iz otvorenog ili ograničenog postupka, uspostavljen je ubrzani ograničeni postupak sa minimalnim vremenskim rokom za prijem zahtjeva za učešće od 8 dana i 5 dana za prijem ponuda.

Nadalje, kada se, izuzetno, zbog krajnje hitnosti, ne može primijeniti čak ni ubrzani ograničeni postupak, može se koristiti pregovarački postupak bez objavljivanja obavještenja o nabavci. Uvažavajući izneseno, činilo se prikladnim očekivati da ugovorni organ dodatno iznese detaljnije obrazloženje ukupne situacije vezano za primjenu predmetnog pregovaračkog postupka, posebno sa aspekta mogućnosti, odnosno nemogućnosti primjene ubrzanog ograničenog postupka. S tim u vezi, uputno je napomenuti da je pregovarački postupak, po svojoj prirodi i zakonskim odredbama, takav postupak koji se može primijeniti izuzetno i uz strogo ispunjenje svih zakonskih uslova. Ovaj postupak nije direktno otvoren za konkurenciju, kao što to jesu ostali postupci, pa tim više treba biti oprezan sa njegovom primjenom. U tenderskoj dokumentaciji kriterij za ocjenu

ponuda/dodjelu ugovora je određen kao „ekonomski najpovoljnija ponuda“, što je ispravno sa stanovišta člana 34. Zakona o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine, dok je u pozivu na pregovarački postupak kriterij za ocjenu ponuda definisan kao „najbolja ekonomska cijena tehnički zadovoljavajuće ponude“, što nije ispravno. Uputno je bilo da ugovorni organ dodatno obrazloži ove okolnosti. Takođe, iz dokumentacije nisu bile vidljive formule/metodologija po kojima su dodjeljivani bodovi po pojedinim podkriterijima kriterija ekonomski najpovoljnija ponuda, osim što su u tenderskoj dokumentaciji samo raspoređeni procenti pondera za pojedini podkriterij. Uputno je bilo da ugovorni organ dodatno obrazloži ove okolnosti.

Iz dokumentacije je vidljivo da je u ugovoru o javnoj nabavci radova navedeno da se dobavljač obavezuje da izvrši radove u roku 20 dana od dana uvođenja u posao, pri čemu nije određen rok za uvođenje u posao, dok je u nacrtu ugovora iz predmetne tenderske dokumentacije određeno da se dobavljač obavezuje da izvrši radove u roku definisanom konačnom ponudom. S tim u vezi, konačna ponuda izabranog ponuđača samo određuje „rok za izvođenje radova: 20 dana“, bez preciziranja od kojeg momenta se isti računa. Uputno je bilo da ugovorni organ dodatno obrazloži ove okolnosti.

4. ZAKLJUČAK

Krizne situacije zahtijevaju specifičan pristup i način rješavanja problema. Zakon o javnim nabavkama predviđa rješavanje kriznih situacija kroz primjenu specifičnog postupka. U tom kontekstu, riječ je o pregovaračkom postupku bez objave obavještenja iz razloga krajnje hitnosti.

U prikazanoj studiji slučaja vidljivo je da predmetni pregovarački postupak nije pokrenut, vođen i okončan zaključenjem ugovora u toku ili odmah nakon poplava, što je, čini se, opredjeljujući smisao odredbe Zakona o javnim nabavkama, već je pokrenut tek nekoliko mjeseci nakon okončanja krizne situacije.

S tim u vezi, pregovarački postupak iz razloga krajnje hitnosti, determiniran različitim kriznim situacijama, po svojoj prirodi i zakonskim odredbama, je takav postupak koji se može primijeniti izuzetno i uz strogo ispunjenje svih zakonskih uslova. Ovaj postupak nije direktno otvoren za konkurenciju, kao što to jesu ostali postupci, pa tim više treba biti oprezan sa njegovom primjenom.

LITERATURA

1. Bovis, C., 2016. EU Public Procurement Law, Cheltenham Glos: Edward Elgar Publishing
2. Kešetović Ž. et al., 2017. Upravljanje krizom u teoriji i praksi. Bitola: Univerzitet „Sv. Kliment Ohridski“
3. Kešetović Ž., Korajlić N., Toth I., 2013. Krizni menadžment. Sarajevo: Fakultet za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije
4. Legčević, J., Taučer, K., 2014. Krizni menadžment u funkciji nove teorije menadžmenta. Ekonomski vjesnik, 1, str. 199-208.
5. Luecke R., 2005. Upravljanje kriznim situacijama. Zagreb: Zgombić & partneri
6. Modly D., Šuperina M., Korajlić N., 2008. Rječnik kriminalistike. Zagreb: Strukovna udruga kriminalista
7. Pravni leksikon, 2007. Zagreb: Leksikografski zavod „Miroslav Krleža“
8. Rahić T. et al., 2016b. Priručnik za provođenje pregovaračkog postupka u javnim nabavkama. Sarajevo: Rec
9. Rahić T., Kozadra F., Hadžimusić M., 2016a. Priručnik za praktičnu primjenu Zakona o javnim nabavkama BIH. Sarajevo: Privredna štampa